

CSENDŐRSÉGI LAPOK

SZERKESZTI PINCZÉS ZOLTÁN SZÁZADOS

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Egész évre 8 K, Fél-
évre 4 K, Negyedévre 2 K aranyértékben

Megjelenik
havonta kétszer

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, I., Országház-utca 30.

*Hiszek egy Istenben,
Hiszek egy hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában.*

Amen.

A helyi és személyi ismeretről.

Irta: STRIGONIUS.

A bűn, a rosszra való hajlam az emberekkel született. Éva anyánk csupa kíváncsiságból megszegte az Ur parancsát és evett a tiltott gyümölcsből. Fia: Káin csupa ingerségből agyonütötte öccsét, Ábelt. A bűn egy láthatatlan szörny, mely sötét árnyként tapad az emberhez. Szédítő iramban száguld végig a világon, útjai kiszámíthatatlanok, támadása gyors, orvul jövő, sokszor kivédhetetlen. Haladása a tudományok terén óriási, nem hagy kihasználatlanul semmiféle újabb eredményt, a föld és levegő minden elemét, az emberi lángész minden újabb vívmányát egyformán felraktározza fegyvertárában. Mily óriási a különbség a hajdani tolvajok egyszerű és a mai szemfényvesztő ügyességű gonosztevők szinte tökéletes eszközei között.

A bűnnel való harc is örök időktől fogva való. A harc évszázadokon át folyik váltakozó szerencsével. Kegyetlen törvények, fegyház, deportálás, lenyakazás, megfeszítés, kerékbetörés, felnégyelés, az emberi rafinéria örjítően kinzó eszközei mind nem voltak képesek a bűn szörnyetegét letiporni, csak hosszabb-rövidebb időre megfélemlíteni.

A tudományok haladásával a bűn elleni stratégiának egész külön tudományága: a kriminológia keletkezett. A gonosztevők művészté fejlődött eljárásával szemben a rendőri készség ugyancsak a tudomány biztos fegyvereit vonultatja fel és gyakran csodával határos biztonsággal ragadja meg a gonoszt a maga nyomozó eszközeivel. A bűn fenevadja bujkálva menekül, de mindhiába, végül érvényesen be nem keríthető, rejtekében újabb zsáknyira lesve meglapul, sohasem alszik, úgrásra mindig készen áll.

A bűn az emberekkel született, csak velük is fog kimúlni. Az ellene való küzdelem tehát öröktől fogva volt, van és lesz. A világ esendőinek és rendőreinek tehát állandóan fel kell övezve lenniök a hősi harcokra és mint a rend katonáinak élve, vagy halva helyt kell állniok.

A latinok azt tartották, hogy a „poeta non fit, sed nascitur”. Ez nagyjában elmondható a csendőrre is, bár kevés a született csendőr, hanem inkább a képzés és tapasztalat teszi a csendőrt csendőrré.

A polgári életben végzett iskolák csak némi nevelést adnak, megtanítják az embert esetleg az általános tudnivalókra, esiszolják, élesítik az eszét de semmiféle polgári iskola padjain a csendőrtudást még egy csendőr sem szívta magába. A polgári iskolák csak nyers anyagot adnak, mely a csendőrisiskolákban válik aztán csendőrmasszává. De maga az elmélet még nem sokat ér, csak éppen annyit, hogy nem követünk el szarvas hibákat többé-kevésbé ismerjük azokat a kereteket, melyek között mozognunk lehet, az elmülethez tehát fel tétlenül a gyakorlatnak kell párosulnia, melyet a csendőr az örsökön szerezhet meg. Ha erre nem törekszünk, ha ninesen meglátásunk, tapasztalatunk és a dologhoz gyakorlati érzékünk, úgy az iskolában magunkba szedett elméleti tudásunkkal állandóan csak holtponton mozgunk. Az elmélet a gyakorlattal egybekapcsolva adja aztán az egész csendőrt. És ha a csendőr mesterséghez -- mert a csendőri szolgálat is csak mesterség, melynek meg vannak a maga tanoncái, segédei és mesterei -- még istenadta különös tehetség is járul, fejlődnek a csendőri testület művészei, kiknek a bűnözők ellen produkált tettei a tiszteletet parancsoló csendőri szolgálat egy-egy remekei.

A társadalom szinte emberfeletti teljesítményt követel tőlünk, mert hisz az erők, melyek ellen küzdenünk kell -- mint már fentebb érintettem -- ugyancsak emberfeletti.

A csendőr életét jóformán külső szolgálattal tölti el s tulajdonképpen állandóan harcban áll, hol mint védő, hol mint támadó. A békés élet is csata-tér. A béke harcosa, a csendőr, az emberek gonosz-sága folytán állandó veszélynek van kitéve, sohasem tudhatja, hogy a következő órát átéli-e?

A jó csendőrnek tehát, hogy hivatásszerű csatáját derekasan és sikeresen megvívhasssa, elméleti készsége mellett nagy szüksége van különösen szemére és fülére, nemkülömben kombináló képességére, melyek segítségével a körülötte létező alanyokat és dolgokat érzékelni s így szerzett tapasztalatait a saját és a szolgálat javára felhasználni tudja.

A számtalan ismeret közül, melyben a csendőr a szemére, fülére, kombináló képességére és élettapasztalatára támaszkodik, kiemelkedik a helyi- és személyi ismeret. Erre az ismeretre a legkitérjedtebb mérvben van szüksége, hogy terhes és sokoldalú szolgálatának teljes mérvben megfelelhessen; ezeket okvetlenül meg kell szereznie, mert enélkül a csendőrségi szolgálat eredményes teljesítése el nem képzelhető.

E két ismeret külön-külön is rengeteg tudni s megismerni valót foglal magában. Azért, hogy

áttekintésünk könnyebb legyen, mindkét ismeretet egyenként fogom tárgyalni.

Először vegyük a helyi ismeret részletesen.

1.

Helyi ismeret alatt értendő:

1. az örskörletnek pontos ismerése annak határai szerint; ismerete az örskörletben levő:

2. összes községeknek, tanyáknak, majoroknak, gyáraknak, bányáknak és egyéb munkástelepeknek;

3. szárazföldi és vízi utaknak, ál- és csempészutaknak, hidaknak, átereszeknek, kompoknak, vízi átjáróknak és ösvényeknek;

4. erdőknek, szőlőknek, gyümölcsösöknek, mezőknek, szántóföldeknek;

5. patakoknak, folyóknak és folyamoknak, tavaknak, gyógyfürdőknek, tócsáknak, mozsaraknak, ingoványoknak, vizenyős talajnak, gátaknak, zsilipeknek;

6. hegynak, völgynek, kilátóknak, szálló- és lútvóhelyeknek;

7. összes kocsmáknak, de különösen az úgynevezett csapszékeknek, lebujoknak, kéjházaknak és más oly helyiségeknek, melyekben rendszerint büntetések szoktak tartózkodni;

8. a szokásos büntetések, a gyanús egyének, a rendőri felügyelet alatt állók, feltételesen szabadságolt fegyencek és cigányok házának és lakásának;

9. a községeken kívül fekvő egyes lakházaknak, malmoknak, útszéli csárdáknak, szén-, mész- és téglacégetőknek, kalibáknak (kunyhó), karamoknak és esztináknak, végre

10. az örskörlet őrzésének beosztásának.

Mindezeket a csendőrnek oly pontosan kell ismernie, hogy ezek felől magát könnyen, helyesen, gyorsan, éjjel-nappal minden irányban biztosan tájékozni tudja s a legrövidebb idő alatt a legközelebbi úton a legkisebb veszéllyel oda juthasson, ahová rendeltetett, vagy a szolgálat érdeke kívánja.

Helyi ismeretek szerzéséről természetesen addig szó sem lehet, míg azon fogalmak jelentőségével tisztában nem vagyunk, amelyek megszerzésére végzendő szolgálatunk megkönnyítése és a társadalomban betöltendő jelentős szerepünk sikere szempontjából, szükségünk van. Az 1—10. pont alatt tárgyalt fogalmakat tehát igyekezni fogok úgy meghatározni, hogy azokat mindenki megérttesse és azt is lássa, hogy azokat megismerni, legfőképp csendőri szempontból, miért indokolt és szükséges.

Lássuk tehát pontonként az egyes fogalmak definícióját:

ad. 1. Minden csendőrőrs Magyarország egész területéből, kivéve Budapest székesfőváros, a törvényhatósági jogú városok egész területét, valamint a rendezett tanácsú városok belterületét, egy bizonyos meghatározott részt kap, amelyben a csend és rend felett őrködni, általában a közbiztonsági szolgálatot ellátni és az ezzel járó nyomozási cselekményeket is teljesíteni jogosult és köteles.

Ezt a magasabb előjáróktól meghatározott és körvonalazott területet nevezzük *örskörletnek*.

Általában az országban annyi örskörlet van kiharosítva, ahány örs teljesít szolgálatot. Általában azért, mert vannak örsök (pld. a budapesti) melyek csak belszolgálatra hivatva, ezek portyázó területet nem kapnak, az örskörletek száma a létező örsök számával pontosan tehát azért nem egyezik.

Hogy miért kell az ország jelzett területét az egyes örsök között az érintett cél szempontjából körletenként felosztani, az — azt hiszem — bővebb magyarázatot nem igényel.

Hogy a csendőr főkéletesen megismerje azon vonalakat, melyek saját működési területét határolják, illetve, hogy azok előtte mindig szemléltetővé legyenek téve, az örs egész körlete az örsön, a legénységi szobában keretben a falon kifüggesztve egy 1:75.000 arányú térképen színes irónnal pontosan be van rajzolva.

Ezt a térképet *részletes térképnek* nevezzük, mellyel (a saját területét ábrázolóból) minden örsnek ellátva kell lennie.

Részben a helyi ismeretek közé tartozik a térképolvasásban való jártasság is. Teszem csak azt, hogy mennyire szükséges az, hogy a csendőr a térkép segítségével egyes távolságokat ki tudjon számítani. Mert pl. könnyen előadhatja magát egy olyan eset, mely egy eddig ismeretlen távolságú tereptárgynál játszódott le, vagy az örs legénysége szemmérték után eszközölt távolsági megállapításait (pl. őrzéstartók felvétele) ellenőrizni akarja. A térképolvasás abc-je az egyezményes jelek ismerése. Az egyezményes jelek a tereptárgyak mineműsége folytán igen sokfélék, azoknak ismertetése e tanulmány keretében éppen azért be nem illeszthető, de a tankönyveken kívül népszerű, könnyen megérthető füzetek azoknak megismerését hozzáférhetővé teszik, mire törekedni minden csendőrnek saját és a szolgálat érdekében szükséges is.

ad. 2. Az ember társas lény. Az első társaság, melybe az ember tartozik: a család. Egymáshoz közel, ugyanazon helységben lakó családok alkotják a *községet*. Egy örskörletben több község is lehet, melyek közül egy az örs székhelye. De vannak örsök pld. az Alföldön, amelyek tanyákon állomásoznak és körletükbe csak tanyák tartoznak. Ennek oka az, hogy az egyes családok nem tömörülnek községekbe, hanem kiki saját kis birtokán épített tanyán lakik. E tanyai örsök ezen tanyák közbiztonságára ügyelnek fel.

Több község együtt egy járást alkot. Egy járásban lehet több örs is, de egy örs körlete csak egy szolgabírói járás területére terjedhet ki. Ettől az elvtől csak igen ritkán van eltérés. Oka ennek az egyszerű közigazgatás szükségessége. Ha ugyanis egy örsöt közbiztonsági ügyekben több szolgabíró vehetne egyidőben és közvetlenül igénybe, úgy végeredményben az egymást keresztező felhívások az örsök működését megbéníthatnák.

Mit kell a csendőrnek a községekből megismernie?

Ismernie kell a község kiterjedését, fekvését és beosztását pld. alvág, felvág, újsor, cigánysor, kertekalja, német, szerb, oláh negyed stb. zárt-e vagy nyílt, azaz az udvarok be vannak-e kerítve, vagy szabadok, az utcák és terek számát, azok elnevezéseit, a házak számát, a házszámok rend-

szert, egyes kimagaslóbb és rendeltetésénél fogva fontosabb épületeket, mint a községháza, paplak, jegyzői lak, állami vagy felekezeti iskolák, esetleg a szolgabírói hivatal, járásbírói, adóhivatal, takarékpénztárak, szövetkezetek épületei; azután utca és házszám szerint ismerendők egyes jobb módú, jól felépített intelligens emberek lakházai; ismerni kell a község összes kocsmáit, csárdáit, lebujait, csapszékeit, szél-, vízi- és gőzmalmait, nyilvános kutait, továbbá a kovács- és egyéb műhelyeket, kereskedéseket, a közártalmú szokásos büntetések, gyanús egyének, feltételesen szabadságolt fegyencek és cigányok házait stb.

Mindezek iránt a csendőrnek örskörlete valamennyi községében gyorsan és alaposan kell magát tájékozni, hogy parancsra vagy adandó esetben habozás nélkül a tett színhelyére siethessen, de meg így azt is fogja tudni, hogy a község mely része igényel szorosabb felügyeletet, hol, kiket lehet és kell ellenőrizni, hol, kiktől lehet különböző értesítéseket szerezni, mely utcában és miért kell egyes házak közelében többször figyelő állást foglalni? Pld. ha tudja, hogy hol laknak a közártalmú, gyanús egyének, cigányok stb., úgy azt is tudja, hogy a községben az idegen koldusokat, csavargókat, gyanús személyeket, kóborcigányokat stb. hol kell keresnie, ugyanis az előbbieknél a községek szélein épült házaik szinte felkínáló bűvhelyek, gazdáik meg igazán nem csinálnak lekiismereti furdalást abból, hogy szállást kinek adjanak.

Köztudomású, hogy faluhelyeken a kaszinók a kovács- és borbélyműhelyek, valamint a malmok. Ezen helyek tulajdonosai a náluk megforduló sok embertől mindig pontosan vannak tájékozva, azért bitor csendőr volna az, aki ezen helyeket nem ismerné és gazdáikat pár szóra fel nem keresné.

Az intelligens, jobb módú egyének adják a lakosság általános viselkedésére, gyermekek erkölcsi nevelésére, a cselédség magaviseletére, idegeneknek a községben tartózkodására általában a közbiztonsági ügyekben a legmegbízhatóbb híreket. Lehetetlen tehát, hogy a jó csendőr ezek lakhelyeinek és személyeinek mielőbbi megismerésére nem törekedjen.

Leszállások a közártalmú egyének házai, kereskedések, posta- és adóhivatal közelében, a községek ki- és bejáraitól általában gyakran vezetnek már nem várt eredményre, egy ambiciózus csendőrnek tudnia kell tehát, hogy hol terem részére leg hamarabb babér.

Majorok, tanyák, puszták alatt többnyire 1—2 lakóházból és több gazdasági épületből álló házcsoportokat értünk. A tanyák rendszerint volt vagy jelenlegi tulajdonosaik után nevezetnek el, pld. Telbisz, Vetró Pál, Csamangó-tanya stb.

Egy örskörletben elszórtan több ilyen major, tanya és puszta lehet, sőt — mint már említettem — az alföldi tanyai örsök körlete csakis ilyen tanyákkal van beépítve.

Valamennyit, de az útszéleken, útkeresztezéseknél, erdők, ligetek, nádasok stb. közelében épült és általában nagyobb, népesebb tanyákat (ide tartoznak az útszéli csárdák is) különösen ismerni kell, tudni kell azoknak az őrsállomástól való pontos távolságát, legközelebbi útirányát, a közbeeső közlekedési akadályokat, mert bár lehet, hogy egyes tanyák gazdái és cselédsége saját személyükre kifo-

gástalanok, de ezen egyedülálló házcsoporthoz a rablók, csavargók, kóborcigányok, szökevények, minden más, a nyilvánosságot kerülő és bujdosó gazemberek látogatásainak ki vannak téve s efféle látogatásokat a gazdák és cselédek részint a gazemberek bosszújától félve, részint a csendőrség és hatóság zaklatásától tartva, rendszeren elhallgatják. Gondoljunk csak a rég letűnt betyárvilágra, mikor a szegénylegényeknek még az intelligens gazdag földbirtokosok is adófizetőiké váltak, rendes évi kommunenciával látták el őket, csak hogy fosztogatósaiktól birtokaikat megkíméljék. A csendőrségnek ahogy is jelentették fel őket, hogyne, még hogy tanyáikat felpörköljék, magukat, családjukat gyilkos bosszújuknak kitegyék. Inkább hallgattak, fizettek és így a betyároknak mintegy cinkosává lettek.

Ha tehát a csendőrök az örsük körletében levő tanyákat nem ismerik, azok látogatását elhanyagolják, úgy körletükben maguk nevelik a gonosztevőket, az a járás, vármegye, sőt az ország kétes existenciájú egyéneinek biztos, később aztán igen nehezen megtisztítható gyűlhelye lenne. Hogy pedig ez mit jelent egy örs körletének közbiztonságát illetően, az bővebb magyarázatra nem szorul.

De az is előfordulhat, hogy félreeső, magánosan álló helyek gazdái és cselédei a gonosztevőknek orgazdái, így azok törvényellenes vállalatának elősegítői, azoknak üzletszerűleg búvó- és rejtekhelyet adnak, fontos tehát, hogy a jó csendőr körlete tanyáit, pusztáit ismerje, azokat lehetőleg sürűn fölkeresse, szemügyre vegye, ellenőrizze.

A bűnesetek statisztikája mutatja, hogy a legszörnyűbb, legvérengzőbb, legnagyobb szabású bűncselekmények az ily magánosan álló házcsoporthoz tartoznak szoktak elkövetettni. Ez természetes is, mert meglepetéstől itt a legkevésbé kell tartani. Gyakori praeventív szolgálatok tartása a bűnözések kerékkötője, de ha már valamely tanya (puszta, major, útszéli csárda) gyilkosság, rablás stb. színhelyévé vált, mily fontos az eredményes nyomozás szempontjából, hogy a csendőrök gyalog, lóháton vagy kocsin minden eikornyázás nélkül a tett helyére jussanak. A távolságok és számításba jöhető akadályok ismerése tehát nem haszon nélküli teoretikus tudás, hanem a nyomozás szempontjából igen nagy horderővel bíró jelenség.

Gyár fogalmának meghatározása igen nehéz. Leginkább a munkások számából indulnak ki, de a munkások számát tekintve, ismét nagy eltérés van a felfogásban: majd 20-, majd 10-nél kezdődik a gyár, sőt van olyan állam is, mely zárt területhez és 5 munkáshoz köti a gyár fogalmát. Magyarországon gyárnak tekintendők mindazon ipartelek, melyeken rendszerint zárt helyiségekben legalább 20 munkás állandó foglalkoztatása mellett gépek segítségével és tömeges gyártásra alkalmas munkamegosztással iparcikkeket állítanak elő. De pl. a fonó- és szövőgyárak, mezőgazdasági szeszgyárak, elektromos áramfejlesztő-telepek stb. 20-nál kevesebb munkás foglalkoztatása mellett is gyár jellegével bírnak.

Egy örskörletben több gyár is lehet, de legyen akárhány, azokat az eredményes szolgálatteljesítés szempontjából mind ismerni elengedhetetlen követelmény. Hogy a csendőr a gyárban helyét megtalálja, fellépése biztos, határozott, tudatos, minden

tétovázástól és kapkodástól mentes legyen, teljesen tájékozottnak kell lennie a gyár beosztásával, az igazgatósági épületek, gépházak, kohók, munkatermek, olvasztók, öntődék, gyári tüztöltőség, kántinok stb. elhelyezésével, ismernie kell a gyári rendszert, mely magában foglalja mindazt, ami a gyári munka által okozható veszélyek megelőzése végett szükséges. Ezek a veszélyek érhetik a köz- és vagyonbiztonságot, tűz- és életbiztonságot, a munkások egészségét stb. Ismerni kell továbbá a gyári munkarendet is. Ez szabályzat, mely minden gyárban látható helyen kifüggesztve kell, hogy legyen.

Tartalmazza:

- a) a munkások osztályozását és foglalkozásának megjelölését,
- b) a munkaidő tartamát,
- c) a leszámolás idejére és a munkabér kifizetésére vonatkozó határozványokat,
- d) a felügyelő egyének jogait,
- e) a munkásokkal való bánásmódot megbetegedés vagy szerencsétlenség esetén,
- f) a munkarend áthágásainak büntetését, végül
- g) a felmondás határidejét és azokat az eseteket, amelyekben a szerződési viszony azonnal felbontható.

A gyárakban, mint látjuk, az emberek tömegben dolgoznak. A tömeg pedig kiszámíthatatlan és magában állandóan veszélyt rejtő. Sokszor válhatik mindent elpusztító lavínává, de sokszor kezes bárány lesz annak kezében, ki bánni tud vele. Ha az aktivitásra mindig kész tömeg rögtön mozgósítható eleven erejét valaki kihasználja, durva ösztönök kielégítésére irányuló vágyát felkelti, úgy az méltán az emberiség egyik legnagyobb gonosztevője, mert a fékevesztett tömeg uralma pusztulást, rémuralmat, halált jelent.

A csendőrnök tehát az állandó veszélyek e főfészkeit a lehető legalaposabban ismernie kell, mert ez nemcsak a legszorosabban vett államérdek, de a csendőr személyi biztonsága szempontjából is elsőrangú követelmény.

Csak ennyit röviden a gyárak helyi ismeretéből, melyre a személyi ismeretekre a vonatkozó fejezet alatt még ki fogok térni.

Bányászat: szoros értelemben minden, a föld kérgében való művelet, melynek célja hasznosítható ásványok termelése, így a bánya nem egyéb mint ásványok bányászata alkalmával előállott földalatti helyiségek.

A helyiségek megnyitására tárók és aknák szolgálnak. A táro egy alagútszerű folyosó, mely a föld felszínén kezdődik és lehetőleg szintesen halad be a hegység tömegébe. A táro szája egy kúpszerű nyílás, mely a bánya bejárata. Az akna egy függőleges vagy lejtős vágás a föld kérgébe.

A bánya és gyár közbiztonsági szempontból ugyanegy fogalom. A bánya rendszere és munkarendje is majdnem azonos elvek szerint intézkedik. A csendőrnök itt is tömeggel van dolga, mely tömeg az országra, alkalmaztatásánál fogva, még sokkalta veszélyesebb lehet, mint a gyári munkások. Gondoljuk csak el, mily mérhetetlen vagyoni romlást, nyomort, betegséget, üzem és háztartási zavart idézhet elő egy szénbányász-sztrájk, hozzá még egy zendülés, mely már rendesen rombol, zúz és tör!

Bánya egy örskörletben a föld kérgének tartalma szerint lehet több is és különböző.

Munkástelepek gyári vagy bányamunkások lakhelyei, sokszor egész rendezett utcák, terek szerint csoportosított lakótelepek. Van egyik-másiknak temploma, iskolája, kereskedői, kézi iparosai, korcsmái, nép- és olvasókörei stb.

Ezek ismerésére és felügyelésére a községekre írt rendszabályok a mérvadók, szükségessé különösen vasár- és ünnepnapokon válik e telepek élénk szemléltetése, amikor a ráérő munkások csoportokban beszélnek meg az aktuális gazdasági és politikai kérdéseket, mely vitatkozások, nézeteltérések folytán nem ritkán véres verekedésekké, sőt veszedelmes zavargásokká fajulhatnak, de a telepekre leginkább e napokon leránduló lelketlen izgatónak aránylag ekkor nyílik legkedvezőbb alkalmuk az internacionális vörös eszméket a munkások lelkiületébe átültetni.

Munkástelepek a gyárak és bányák szerint különböző nagyságnak és csakis a bányák és gyárak tartozékai.

(Folytatjuk.)

Alkalmazó oktatás.

Irta: GERGELY ENDRE, ny. százados.

Ahhoz, hogy a csendőr szolgálatát helyesen elláthassa, rengeteg sok ismeretre van szüksége. Ezt a sok ismeretet fáradtságos tanulás által szerzi meg. Bizony nehezebb esik a tanulásra, mint sokat fejnek azt a sok-sok szabályt magába elraktározni, amit a csendőrnök meg kell tanulnia. Szegény próbacsendőr magol, mint egy gép, míg megtanulja. De mégis csak megtanulja; sőt úgy, ahogy, meg is érti. Ha kérdezik, elmondja a szabályt, a megtanult példákkal meg is magyarázza, de azért mégis csak úgy van az egésszel, mint az, aki könnyből megtanult egy idegen nyelvet, anélkül, hogy tanulás közben beszélhetett volna azon valakivel és egyszerre csak beszélnie kellene valakivel azon a nyelven. Bizony, nem tudna beszélni. A fiatal csendőr is sok mindent tud elméletben, csak alkalmazni nem tudja még. De ezt is megtanulja. Megtanulja az örsön, szolgálat közben az idősebb bajtársaitól. Csak hogy mit tanul meg, az a kérdés.

Tudjuk, hogy *elmélet és gyakorlat* két különböző dolog. Az elmélet gyakorlati alkalmazásának mindig vannak fogásai, sokszor apró, de fontos titkai, amelyek ismerete nélkül az elmélet csak holt betű marad. Képzeljük el, hogy egy esomó ember, akik közül senki sem volt katoná, katonát nem is látott, összeáll, előveszi a Gyakorlati Szabályzatot és abból ki akarja egymást képezni katonává. Ez ugyancsak furesen sikerülne nekik. Pedig abban a szabályzatban minden benne van, amit a katonának tudnia kell. De az, ami az egész dolognak, életet ad, a gyakorlati végrehajtás sok fogása, nincs benne. A csendőrségi szolgálattal is így áll a dolog; azt sem lehet könnyből megtanulni. A csendőr szolgálatának megvan az a módja, ami régóta kifejlődött és örökségképpen száll egyik csendőről a másikra. Ez az eljárási mód szigorúan ragaszkodik ugyan a szabályokhoz, de azokon

kívül számtalan gyakorlati fogást foglal magában. Csak hogy van ennek az eljárási módnak más jellege is. Ha érdes nyers követ esiszolok, vagy valami módon sokáig egyformán használok, annak felülete simává lesz; a bemélyedések eltűnnek, a kiemelkedések lekopnak. A csendőrségi gyakorlati szolgálat is kitölti azokat az apró hézagokat, melyek az utasítások rendelkezései között találódnak, de a pontosan előírt szabályokból is le-lekopik némely kevésbé fontos vagy ilyennek látszó részecske. Ez pedig baj. Nem azért, mintha a szabályoktól való apró eltérésből önmagában véve valami nagy kár származnék, hiszen a formánál fontosabb a lényeg, a lényeg pedig mindig jól szolgálta a csendőrség, hanem azért, mert az ilyen apró eltérés is arra esá-bíthatja a kevésbé kötelességtudó, vagy a szabályokban nem egészen biztos csendőrt, hogy azokból mindig többet-többet mellőzzön. Ezzel pedig munkájának eredményét kockáztatja és felelősségrevonás esetén büntetésnek teszi ki magát akkor is, ha magát a dolog lényegét jól oldotta is meg. Egy-szer egy járőr találkozott egy öreg csavargóval, akiről messziről lerítt, hogy élete javarészt az országúton töltötte el. A járőr megállítja, igazol-tatja, ez nem sikerül, erre következik szokás szer-int, hogy: „no, gyerünk, induljon előttem”. Csak-hogy az öreg nem indul; sőt meg is mondja, hogy ő bizony nem megy. A járőrvezető keményen rá-szól, de ez sem használ; végre megfenyegeti, hogy meg fogja bilincselni. Erre a vén csavargó deris-grecal: „Hogyisne, hiszen még el sem vagyok fogva!” El kellett előtte mondani, hogy: „a tör-vény nevében foglyom”, mire sarkon fordult és vidáman talpalt a járőr előtt. Kisült, hogy Páris-tól Konstantinápolyig bejárta Európát és számta-lanszor lévén magyar csendőrkézen is, nagyszerűen tudta az utasításból azt, ami rá vonatkozik. De a járőrnek nem volt kellenies az eset.

Ilyenforma, mint fent leírtam, az a gyakor-lat szolgálat, amit a csendőr az örsön megtanul.

Már most kétféle tudása van a csendőrnök. Az egyik az elméleti, amit az iskolában tanult, a másik a gyakorlati, amit szolgálat közben szerzett meg. Mind a kettőre szüksége van és az volna a helyes dolog, ha ez a kétféle tudása egy szerves egésszé olvadna a fejében. Csak hogy ez ritkán történik meg. A legtöbb esetben úgy áll a dolog, hogy a csendőr kétféle tudása egymástól külön-külön él; az elméletit akkor veszi elő a csendőr, ha iskola alkalmával kikérdezik, a gyakorlatit pedig akkor, ha a szolgálatát teljesíti. Iskola alkalmával a fel-től kérdésre elmondja a paragrafust, a megtanult példákkal meg is magyarázza, de ha szolgálat köz-ben kérdezné meg valaki, hogy ezt vagy azt a cse-lekményét *miért és miért így* végezte, igen sokszor az lenne az őszinte felelet, hogy: „mert így szok-tuk”. Oka van ennek. Mikor a csendőr a szabá-lyokat először tanulja meg, a gyakorlati szolgál-at-ból még semmit sem, vagy igen keveset látott. Ennek az a következménye, hogy azokat igazán megérteni nem tudja és ezért azok belső, szerves össze-függését, egymásra való vonatkozását sem érti meg, tehát meg sem tanulhatja. Az örsön való ok-tatás pedig ugyanazon mederben folyik, mint az első elméleti kiképzés. Nagyjából ugyanazokat a pá-ra-grafusokat tanulja a csendőr, ugyanazokat a

magyarázatokat hallja, mint amelyeket már régen tud. De a belső összefüggésre nem vezet rá senki. Az elméleti oktatás az igazi tudását nem fejleszti, ahol valami újat tanul, az a gyakorlati szolgálat. Mivel azonban a gyakorlati szolgálat közben elmé-leti magyarázathoz, oktatáshoz vajmi ritkán jut, (erre legtöbbszor idő és mód sincsen), az így szer-zett tudása is majdnem tisztán gyakorlati. Nem túlzok túlságosan, ha azt állítom, hogy ha a szoká-sos elméleti kiképzés egészen el is maradna, a né-hány évet szolgáló csendőrnök az a tudása, amit szolgálat közben alkalmaz, a maitól alig külön-böznék.

Az elméletnek és a gyakorlati tapasztalatnak szoros és szerves összeolvastása olyan követel-mény, amely nélkül a szabályok biztos alapján álló szolgálatteljesítés nem lehetséges. Az élet terem-tette feladatok nem egyszerűek, hanem összetettek és változatosak; *csupán gyakorlatból* olyan tudást, amely sohasem hagy cserben, megszerezni nem lehet. Sőt elméleti felkészültség nélkül a csendőr megfosztja magát a szabályok nyújtotta sok haté-kony segédeszköztől, minek következtében az elérendő célt csak nehezen és főkéletlenül, sokszor egyáltalában nem éri el.

Tehát az elméleti oktatás elmélyítése, — értem ezen a szabályok belső összefüggésének oktatását — szükséges. Az elérendő cél: a csendőrnök minden szolgálati cselekménye minden mozzanatában *biztosan* tudnia kell, hogy *mit, miért és hogyan* kell tennie.

Az elméleti oktatásnál követett módszer az oktatandó tétel szó- és tárgyi magyarázata és pél-dával való megvilágítása. Ennek kiegészítésére a fent írtak alapján szükséges és célravezető dolog-nak tartanám az *alkalmazó oktatás* bevezetését.

Ennek a lényege az, hogy az oktató mindent, amit csak lehetséges, miután megmagyarázta és példával megvilágította, gyakorlatilag megmutat és ennek alapján újra megbeszél. A számonkérés pedig az eddig szokásos módon kívül úgy is történ-nék, hogy a vizsgáztatott csendőr pontosan meg-adott feladatot kapna, amelyet a tanultak alapján gyakorlatilag, minden magyarázás nélkül kellene megoldania. A feladat helyes vagy helytelen meg-oldását követné annak a megbeszélése, hogy miért kellett így vagy hogyan kellett volna eljárnia. Az oktatandó anyag teljes átvételét követné az *önálló alkalmazó oktatás*, amikor az oktató nem egyes paragrafusok kapcsán adna feladatokat, hanem a gyakorlati szolgálat körében előforduló eseteket adna fel megoldásra, amelyek kapcsán a szabá-lyzatok és utasítások sok különböző része kerülne megbeszélésre, ami módot nyújtana arra, hogy azok belső összefüggését a csendőr jól megérthetné és megtanulhatná. Ily módon a csendőr a szabályok alapos ismeretén nyugvó biztos szolgálati fellépésf sajátítana el. Az önálló alkalmazó oktatás leír-t módja igen alkalmas volna arra is, hogy a szemlélő az örsökön a legénység felkészültségéről helyes képet kapjon és egyúttal oktassa is azt.

Igaz, hogy annyi esetet, amennyivel az élet szolgál, kitalálni nem lehet, de erre nincs is szük-ség. Az, aki ily módon egyrészt sok mindent meg-tanult, másrészt megtanult helyesen gondolkodni és megtanulta a tudását alkalmazni, a gyakorlati

lettek volna, akik visszaéltek vele. Ily multtal szemben azonban mégis csak egy kötelességünk van, hogy azt elfelejtsük!!

Ha nem is tiltanak szabályaink, hogy magánosoktól jutalmat fogadjunk el, még akkor sem vinne rá becsületes magyar lelkem, hogy bármit is elfogadjak. Én magyar csendőr vagyok, amit tettem, kötelességből tettem s nem gyalázhatom meg testületemet azzal, hogy kötelességem teljesítéséért ajándékot fogadjak el. Még emléket, értéktelen emléket sem kérek, ami a kommunre emlékeztet... Csonka hazánk örök Mementő, minek még ilyen szomorú emlékeket gyűjteni.

Ha mégis úgy véli Méltóságod, hogy az ígéret köti, úgy méltóztassék talán előljáró parancsnokságunkhoz fordulni ajánlatával s talán a csendőrvértanuk árváira gondolni. Minden egyéb mellett ez a legfájdalmasabb a kommunből, amit nekünk csendőröknek sohasem szabad elfelejtenünk és megbocsátanunk.

Mi nem szolgáltunk rá a jutalomra. Hiszen, ami azon a júliusi éjszakán történt, semmi sem volt. Csak becsületes magyar emberek találkozása a nagy viharban.

Mély tisztelettel:

Danka csendőr.

TANULSÁGOS NYOMOZÁSOK.

Az áruló rézsatt.

Irtó: SÁVAI PÁL 2. oszt. tiszthelyettes.

Tudjuk, hogy a tanuvallomások értéke elsősorban a tanu megfigyelőképességétől és szavahihetőségétől függ. Események, személyek pontos és a legapróbb részletekre is kiterjedő megfigyelésére és leírására csak nagyon kevés ember képes, különösen, ha mint egy bűncselekmény közvetlen szemtanúja, higgadságát és nyugaltságát elvesztette.

Általában el lehet mondani, hogy a nők sokkal jobb megfigyelőképességgel bírnak, mint a férfiak és különösen személyleírást és ruházatot illetően sokszor csak pár pillanatnyi megfigyelés után is, meglepően pontos leírást tudnak adni. Tanulásuk értékét azonban nagyon csökkentik az, hogy a valósághoz legfőbb részben még egy annyit hozzáadnak és a csendőrnek ugyancsak vigyázni kell, hogy előadásukból az igazságot kihámozza.

A legjobb tanu, véleményem szerint a gyermek. A gyermek minden előtte szokatlan jelenséget és eseményt alaposan megfigyel s annak különösen azokat a részleteit szokta jól megjegyezni és megjegyezni, amelyek őt, mint gyermeket leginkább érdeklik. A gyermek előadása — ha befolyásolva és kitanítva nincsen — rendszerint értékes, mert a gyermek a csendőrnek hazudni nem mer, de nem is tudja előadásában a lényegeset a lényegtelenről, a terhelő körülményt a mentő körülménytől elválasztani, tehát ha akarna sem tudna részrehajló lenni. — Mindenestre fontos, hogy a csendőr a gyermekkel bánni tudjon és hogy az a felnőttektől elkülönítessék, hogy így annak a kikérdezés előtt való befolyásolása vagy megfélemlítése lehetetlenné tétessék.

Hogy a gyermek megfigyelőképessége a nyomozásban néha milyen nagy szerepet játszhatnak, bizonyítja az alábbi, velem megtörtént eset:

Fiatall csendőr koromban, 1909-ben egy fiatal baltársammal, Ulmaniczky Vitályos csendőrrel egyszer a Maros partján portyáztunk. Utunk harmatos mezőn át fűzfabokrokkal szegélyezett bozótok között vezetett. Járőrtársammal szólanul haladtunk egymás mellett; a felkelő nap arany sugaraiiban és a hajnali természet szépségeiben gyönyörködve néztük a folyó szivárványszínű habjait, s hallgattuk esobogásukat, amint gyöngyözve és fodrozva ki-kiesaptak a partra.

A gyöngyöző habok között egyszerre valami nagy úszó testet pillantottam meg. Először azt hittem, hogy valami állati hulla, amint azonban járőrtársammal közelebb mentünk hozzá, akkor láttuk, hogy egy ember holtteste.

Miután a hulla vízben volt és így a nyomozás eredményének veszélyeztetése nélkül hozzá lehetett nyulni, járőrtársammal nekivetkőztünk, a hullát nagy nehezen kifogtuk és a partra vonszoltuk. Egy idős férfi hullája volt, annyit meg lehetett állapítani, de arevonsait már egyáltalán nem lehetett felismerni, mert már nagyon oszlásnak volt indulva és a hulla is össze-vissza csipdesték.

A hulla teljesen meztelen volt, egyáltalán semmiféle ruha vagy lábbeli nem volt rajta, csak a dereka volt egy nadrágszíjjal átkötve, azt leoldottuk és magunkhoz vettük. Semmiféle egyéb nyom, vagy bűnjel nem volt és így a hulla kilétét sem lehetett megállapítani.

A hulla fején három éles szélű, hatalmas vágás volt, amelyek szemmel láthatólag egy balta élétől eredtek. Kétségtelen volt tehát, hogy az illető bűntény áldozata lett.

Az előírt jelentéseket azonnal megtettük, még aznap kiszállott a bizottság, a hullát felboncolta és megállapította, hogy kétségkívül bűncselekmény forog fenn. Miután azonban az elbalt egyén ismeretlen volt és így a nyomozásnak még kiindulópontja sem volt, a hullát eltemették, minket pedig a kir. ügyész úr felhívott, hogy a nyomozást ejtsük meg.

Kézenfekvő volt, hogy a hulla utáni nyomozást csakis a feltalálás helyétől fölfelé eső községekben kell megejtenünk, azért megindultunk a Maros mentén felfelé s az ott levő három községünkben puhatólózni kezdtünk, hogy nem tűnt-e el a községből az utóbbi időben valaki? A válasz mindenütt nemleges volt. A hullán talált nadrágszíjat a járőrtársakamban magammal hordtam és minden községben fűnek-fának mutogattam, de senki sem ismerte.

Már éppen azzal a gondolattal foglalkoztunk, hogy az örsre bevonulunk és mert a hulla nem a mi örskerületünkben származik, a szomszédos örsöket a nyomozás lefolytatására meg fogjuk keresni. Szép-falu községben (Temes m.) azonban még egy néhány, az utcán beszélgető emberre akadunk, kikhez szintén odamentünk érdeklődni és a nadrágszíjat is felmutattuk. Senki sem tudott semmit.

Az emberek között kíváncsiságból előrefurakodott egy Kapp János nevezetű 10 éves fiúcska is, aki midőn a nadrágszíjat meglátta, felkiáltott: „Ez a Kiffer bácsi nadrágszíja!” De ebben a pillanatban, mintha rájött volna arra, hogy milyen nagy dolgot mondott, hirtelen elhallgatott és el akart osonni. A gyermeket anélkül, hogy egy szóval is faggattuk volna, magunkkal vittük és egy közeli házban szép szóval és cirógatással biztattuk, hogy csak mondja el bátran, amit akar, nem lesz semmi bántódása. A

gyerek végre nekibátorodott és elmondta, hogy az a nadrágszíj egész bizonyosan az ő szomszédjuké, Kiffer Jánosé. A nadrágszíjra ugyanis egy nagyobb rézesatt volt; Kiffer János egy este kint ült a házuk előtt levő padon s a gyermek annak felesúszott mellette alatta meglátta a nadrágszíj fénylő rézesattját. „Egész bizonyosan tudom — mondotta a gyermek — hogy ez volt az a rézesatt, mert nagyon jól megnéztem és gondolkodtam rajta, hogy milyen jó lenne, ha nekem is lenne ilyen rézesattom, hogy a nadrágszíjaimra tegyem.” Erre meg is mutatta a rézesatt egyes cífraságait, hogy erre is emlékszik, meg arra is.

Azonnal elmentünk a Kiffer János házához. Itt annak huszonegy éves fia, Kiffer József fogadott, aki kérdésünkre, hogy az apja hol van, azt felelte, hogy elment Radnára búcsúra, lehet, hogy onnan elment valamire a rokonaihoz, mert haza nem jött. Táviratoztunk a radnai örsre — közben a fiút természetesen szemmel tartottuk — de az ottani örs azt válaszolta, hogy Kiffer Jánosról nem tud semmit. Eredménytelen maradt a rokonoknál való puhatólózásunk is. A fiú állhatatosan megmaradt mellette, hogy az apja elment, de hogy hova, azt nem tudja. Ezt annál könnyebben tehetette, mert az apja tényleg el szokott menni néha hosszabb időre is hazulról, ezért nem tűnt fel a távolléte a szomszédoknak sem, akik ezt a fiú közölte. Kiffer Józsefnek eddig a nadrágszíjról nem szólottunk semmit, most azonban felmutattuk neki. A fiú elvörösödött és láthatólag zavarba jött, de tagadta, hogy a nadrágszíjat ismerné. „Ez a nadrágszíj nem is lehetett az apámé — mondotta — mert hazulról ünnepelő öltözetben ment el, ahhoz pedig nem viselt nadrágszíjat.”

A gyanu nagyon alapos volt, de a fiú tagadásával szemben semmi bizonyíték nem állott rendelkezésünkre, sőt a hulla exhumálása is céltalan lett volna, mert az már annyira feloszlott állapotban volt, hogy ugysem lehetett volna felismerni.

A kir. ügyészségtől engedélyt kértünk arra, hogy a gyanúsítottnál házkutatást tarthassunk. Az engedélyt megkaptuk: a házkutatást különös alaposággal megejtettük, a szó-szoros értelmében úgy jártunk el, mintha egy tit keresnénk; átkutattuk az udvar minden zegét-zugát, felástuk a kertet, kimertük a kútból a vizet — minden eredmény nélkül. A gyanúsított eleinte fölünyes mosollyal nézte fáradozásunkat, majd mikor annak teljes eredménytelenségét látta, méltatlankodni kezdett, tiltakozott meghurcoltatása ellen és megfenyegetett, hogy ügyvédje útján fog minket feljelentetni.

Mi természetesen tehetetlenek voltunk vele szemben, mert nemhogy bizonyítékaink lettek volna, de még azt sem lehetett bizonyítani, hogy a feltalált hulla a Kiffer János hullája volt. A gyanúsított kihívó viselkedése és azzal szemben a mi tehetetlenségünk, de maga a kiderítetlen eset is nagyon bántott minket és ezért elhatároztuk, hogy addig nem fekszünk le, amíg az esetet ki nem derítettük. Kimentünk megint a Maros partjára, hogy azt a községhatáráról a hulla feltalálásának helyéig felkutassuk, hátha megtaláljuk azt a helyet, ahol a meggyilkoltat a vízbe dobták.

A munka bizony nehezen ment és sokszor egészen hiábavalónak látszott, mert csak ketten voltunk és egy több kilométer hosszú partot kellett 8–10 méter szélességben átkutatnunk, de az esetnek különben

is már régen kellett történnie, azóta már fölbbszőn esett az eső is és így nem volt valószínű, hogy a bűncselekmény nyomai — ha egyáltalán voltak — még meglegyenek. De mégsem tágtítottunk. Lépésről lépésre haladva, sokszor négykézláb mászva kutattuk át a cserjés, bozotos területet, nagyon sokáig eredmény nélkül. Nehány kilométernyi terület átkutatása után egy bozótban, egy bokor tövében egy hangyabolyszerű kis földhányást fedeztem fel, melyet már az eső is részben elmosott. Gondoltam, hogy az vajon nem friss ásás nyoma-e, ezért a szuronyommal beleszúrtam. A szurony hegye könnyen haladt lefelé és végül valami kemény tárgyba ütközött. Járőrtársammal egy szempillantás alatt kiszedtük a laza földet s a kb. 50–60 cm. mély gödör fenekén egy véres ponyvát és egy véres baltát találtunk.

Örömmel csak az tudja elképzelni, aki valaha maga is nyomozott. Nagy diadallal vittük a bűnjelket a községházára, előbb azonban a meggyilkolt néhány szomszédjának megmutattuk, azok a ponyvát egész határozottan felismerték, hogy az a Kiffer János tulajdona volt.

Ekkor a gyanúsítottat újra elővettük és megkérdeztük, hogy nem gondolkodott-e meg, nem tartaná-e a saját érdekében is célszerűbbnek, hogy mindent töredelmesen elmondjon? A fiú most már magából kikelve tiltakozott ellene, hogy őt tovább faggassuk s biztosított róla, hogy a legrövidebb időn belül le fogja tétetni velünk a tollas kalapot. Erre én csak elővettem az elrejtett véres ponyvát és a baltát és eléje tartottam:

— Hát ez mi? Majd a járőrtársam — feleletet sem várva — a bilineset kezdte előszedni.

A gyanúsított egy szempillantás alatt letört. 72 órai konok tagadás után mindent beismer. Beismerte, hogy apját a feltalált hullaival ő gyilkolta meg, hogy a vagyon hamarabb az ő kezébe jusszon; a hullát a ponyvába takarva szekerem elvitte a Marosrhoz és a vízbe dobta. A hulláról minden ruhát leszedett, nehogy a ruháról atyját felismerjék.

Csak a nadrágszíjat felejtette rajta.

SPORT

Atlétikai viadal és sportverseny Zalaegerszegen.

(Folytatás.)

Junius 22-én:

22-én délelőtt a galamblovó verseny folyt le igen nagy érdeklődés mellett 4 csoportban. Győztesek: 1. csoport (24 m. távolságról 5 galambra) 1. Bosnyák Andor földbirtokos (tiszteletdíj). 2. csoport (26 m. távolságról 6 galambra) 1. ifj. Nagy Gyula (Fehér megye) (tiszteletdíj). 2. Fiáth Ádám báró (tiszteletdíj). 3. csoport (24 m. távolságról handikap 1 galambra) 1. Dr. Payer Endre Szombathely (tiszteletdíj). 2. Dr. Krenner György Körmen (tiszteletdíj). 4. csoport (tisztí handikap 1 galambra) 1. Marsó Pál százados (tiszteletdíj).

Délután a csendőrlaktanya előtti téren fogat-szépség verseny és 18.5 km. távolsági gyorshajtó verseny volt. A négyes fogatnál szépségdíjat nyert Békffy Béla, ki 74 éves kora dacára a gyorshajtó versenyben is maga hajtotta fogatát, míg a kettős-fogat első díjat Hány Dezső, a másodikat Szűts Andor nyerte. A négyesfogatu gyorshajtó verseny első díját Eitner Sándor nyerte 49 perccel, második lett Békffy Béla 59 perccel. A kettősfogatu gyorshajtó verseny

első díjat Bartha László nyerte 48 p. 10 mp., a 2. Mező Kálmán lett övz. Nagy Lászlóné fogatán 50 p. és 20 mp. alatt, 3. Hertelendy József 51 p. 5 mp. A kisgazda fogatverseny legjobb eredményét Németh József söjtöri gazda érte el, ki a hét kilométeres távolságot 19 p. és 19 mp. alatt hajtottá és ezért egy répvágógépet nyert.

Délután a Zala és Vas megyei csapatok között futballmérkőzés volt 2:1 eredménnyel a Vas megyei csapat javára.

A versenyek befejeztével népiünnepély volt, hol a közönség a másnap reggeli órákig szórakozott.

Este a Bárány-szálloda fényesen felszített termében a verseny résztvevői és a vármegye előkelősége részére zártkörű zenecstély volt, melyen a zenét a m. kir. esendőrség zenekara szolgáltatta. A táncstély keretében osztotta ki a sportversenyek díjait dr. Tarányi Ferenc Vas és Zala vármegyék főispánjának neje Ömeltőssága.

A versenyeket nagy és előkelő közönség nézte végig.

A nyiregyházi sportünnepély eredményei.

A Szabolcs vármegyei esendőrpáncsnokság állományába tartozó rangosztályba nem sorolt havidíjasok, altisztek és esendőrök folyó évi július hó 5-én Nyiregyháza esendőrségi sportünnepélyt rendeztek. A szép számú közönség jelenlétében megtartott sportünnepély részletes eredményeit az alábbiakban közöljük:

100 m. síkfutás. Altisztek: 1. Kovács István thts 14.02 mp. 2. Solyom György főrm. Legénység: 1. Kun Jenő esendőr 12.01 mp. 2. Petkő Mihály esendőr 12.06 mp. 3. Sipos József esendőr. **400 m. síkfutás.** 1. Dobos István esendőr 62 mp. 2. Péczeli István esendőr. 3. Sipos József esendőr. **Távolugrás.** Altisztek: 1. Solyom György főrm. 4.44 m. 2. Kovács István 3. oszt. thts 4.40 m. Legénység: 1. Kun Jenő esendőr 5.40 m. 2. Suhajda Sándor esendőr 4.91 m. 3. Kutlán Gyula esendőr 4.67 m. **Súlydobás.** Altisztek: 1. Papp János 2. oszt. thts 16.18 m. 2. Kovács István 3. oszt. thts 16.08 m. Legénység: 1. Kovács Imre esendőr 16.66 m. 2. Szarka Lajos esendőr 16.34 m. 3. Juhász Miklós esendőr 15.03 m. **Diszkoszvetés.** Altisztek: 1. Tamás György 3. oszt. thts 38.09 m. 2. Kovács István 3. oszt. thts 36.25 m. Legénység: 1. Szarka Lajos esendőr 45.44 m. 2. Alexay Károly esendőr 45.15 m. 3. Barkasz Mihály esendőr 42.19 m. **Gerelyvetés** (csak jobb kézzel). Altisztek: 1. Solyom György főrm. 26.43 m. 2. Kovács István 3. oszt. thts 23.53 m. Legénység: 1. Módos Károly esendőr 37.80 m. 2. Barkasz Miklós esendőr 35.40 m. 3. Tóth Lajos esendőr 33.69 m. **Magasugrás.** Altisztek: 1. Papp József 2. oszt. thts 1.25 m. 2. Kovács István főrm. 1.20 m. Legénység: 1. Dobos Miklós esendőr 1.45 m. 2. Nyisztor József esendőr 1.35 m. 3. Kun Jenő esendőr 1.35 m. **5000 m. síkfutás.** 1. Vámos Béla esendőr 20 p. 2. Tiba János esendőr. 3. Belme György próbaesendőr. **10 km. terepgyorsasági verseny.** 1. Busi János esendőr 46 p. 2. Varga József esendőr 51 p. 3. Gábor Imre próbaesendőr. 4. Fleisz Márton esendőr. 5. Ambró András esendőr. 6. Birts György próbaesendőr. **Svédstaféta.** 1. Szabolcs vármegyei csapata 2.29 mp. 2. Hajdu vármegye csapata. **Footballmérkőzés.** Szabolcs vármegye—Hajdu vármegye 3:1 (félidő: 3:0.). A Szabolcs vármegyei esendőrpáncsnokság vándordíját Kovács István 3. oszt. thts, a legénységi külön tiszteletdíjat pedig Kun Jenő esendőr nyerte.

A győztesek, valamint a győztes footballcsapat tagjai között összesen 65 tiszteletdíj került kiosztásra.

A tatái esendőrségi atlétikai versenyek.

Folyó évi július hó 6-án tartotta a Komárom vármegyei esendőrpáncsnokság ez évi nagyszabású esendőrségi atlétikai versenyét szép számú és előkelő közönség jelenlétében és fényes anyagi sikerrel. Az atlétikai versenyek tiszta jövedelme a vármegyei esendőrpáncsnokság sportlapjának növelésére fordított.

A versenyt megelőző napon a m. kir. esendőrség zenekara Tóvárosról Tatára a esendőrlaktanyába vonult, a zenekar után pedig az egyes vármegyei esendőrpáncsnokságok lámpionos versenyzőinek sorai

haladtak. Vasárnap délelőtt a tatái nagytemplomban zenésmise volt a esendőrségi zenekar közreműködésével. Az atlétikai versenyek részletes eredményei a következők:

a) Tiszti számok:

100 m. síkfutás. 1. Vojaecsek Nándor fhdgy 12.9 mp. 2. Mravik Zoltán ghdy. 3. Manninger Nándor fhdgy. **400 m. síkfutás.** 1. Vojaecsek Nándor fhdgy 1.15 mp. 2. Mravik Zoltán ghdy. **Magasugrás.** 1. Mravik Zoltán ghdy 145 cm. 2. Bárdi Mihály fhdgy. 3. Vojaecsek Nándor fhdgy. **Rúdugrás.** 1. Mravik Zoltán ghdy 240 cm. 2. Vojaecsek Nándor fhdgy. **Súlydobás.** 1. Bárdi Mihály fhdgy 9.80 m. 2. vitéz Kapossy György fhdgy. 3. Vojaecsek Nándor fhdgy. 4. Manninger Ferenc fhdgy. **Diszkoszvetés.** 1. Bárdi Mihály fhdgy 28.90 m. 2. Vojaecsek Nándor fhdgy. 3. Molnár Sámuel ghdy. **Gerelyvetés.** 1. Bárdi Mihály fhdgy 28.20 m. 2. Molnár Sámuel ghdy. 3. Mravik Zoltán ghdy. **Távolugrás.** 1. Vojaecsek Nándor fhdgy 5.11 m. 2. Mravik Zoltán ghdy. 3. Bárdi Mihály fhdgy.

b) Altiszti számok:

100 m. síkfutás. 1. Szenkovits Antal thts 14 mp. 2. Válint István főrm. 3. Józsa János főrm. **400 m. síkfutás.** 1. Horváth János főrm. 1.16 p. 2. Józsa János főrm. 3. Szecsedő Miklós thts. **800 m. síkfutás.** 1. Horváth János főrm. 4.6 p. 2. Józsa János főrm. **5000 m. síkfutás.** 1. Fekete Sándor thts 23 p. **Magasugrás.** 1. Szenkovits Antal thts 120 cm. 2. Horváth János főrm. 3. Józsa János főrm. **Súlydobás.** 1. Gergely Zsigmond főrm. 9.35 m. 2. Válint István főrm. 3. Magyar István thts. 4. Takács Vince főrm. **Diszkoszvetés.** 1. Válint István főrm. 25.12 m. 2. Gergely Zsigmond főrm. 3. Nagy Mihály thts. 4. Magyar István thts. 5. Takács Vince főrm. **Gerelyvetés.** 1. Válint István főrm. 25.12 m. 2. Gergely Zsigmond főrm. 3. Horváth János főrm. **10 km. terepgyorsasági verseny.** 1. Tina Lukács főrm. 71.14 p. 2. Kéri József főrm. 3. Bálint György thts. 4. Árva István thts. **Birkózás.** 1. Takács Vince főrm. **Távolugrás.** 1. Horváth János főrm. 4.30 m. 2. Válint István főrm. 3. Szenkovits Antal thts.

c) Legénységi számok:

100 m. síkfutás. 1. Szántó Zsigmond esendőr 13 mp. 2. Tatár József prb. esendőr. 3. Zeman János esendőr. **400 m. síkfutás.** 1. Szántó Zsigmond esendőr 1.7 p. 2. Boguár István prb. esendőr. 3. Muszil Géza prb. esendőr. **800 m. síkfutás.** 1. Záborezky István prb. esendőr 2.41 p. 2. Balogh György esendőr. 3. Nagy Ferenc prb. esendőr. **5000 m. síkfutás.** 1. Szántó Zsigmond esendőr 16.5 p. 2. Buzás Kálmán esendőr. 3. Zeman János esendőr. 4. Botlós Vince prb. esendőr. 5. Keeskes István esendőr. 6. Lángi István prb. esendőr. 7. Kiss István prb. esendőr. 8. Kurits Ferenc esendőr. 9. Belso Gyula esendőr. 10. Csapó László prb. esendőr. 11. Horváth József esendőr. 12. Molnár Bálint esendőr. **Magasugrás.** 1. Záborezky István prb. esendőr 140 cm. 2. Erdélyi László prb. esendőr. 3. Pintér István esendőr. 4. Bartusek László esendőr. **Rúdugrás.** 1. Szenkovits Antal thts 2.10 m. 2. Pintér István esendőr. 3. Bartusek László esendőr. **Súlydobás.** 1. Németh György esendőr 9.72 m. 2. Kálmán István esendőr. 3. Sárkány Ferenc esendőr. 4. Tatár József prb. esendőr. 5. Kovács Lajos prb. esendőr. 6. Pessei József esendőr. **Diszkoszvetés.** 1. Pintér István esendőr 26.90 m. 2. Németh György esendőr. 3. Kovács János prb. esendőr. 4. Kovács Lajos prb. esendőr. 5. Záborezky István prb. esendőr. 6. Varga István prb. esendőr. 7. Kiss Károly prb. esendőr. **Gerelyvetés.** 1. Szántó Zsigmond esendőr 29.5 m. 2. Pintér István esendőr. 3. Papp József esendőr. 4. Németh György esendőr. 5. Erdélyi Bálint prb. esendőr. 6. 10 km. terepgyorsasági verseny. 1. Galler Péter prb. esendőr 54 p. 14 mp. 2. Balogh György esendőr. 3. László Ferenc prb. esendőr. 4. Tóth Géza prb. esendőr. 5. Pálfi József esendőr. 6. Kocsis Károly esendőr. 7. Rivnyák József prb. esendőr. 8. Filótas Sándor prb. esendőr. **Birkózás.** 1. Tatár József prb. esendőr. 2. Muszil Géza prb. esendőr. 3. Molnár István prb. esendőr. 4. Kálmán István esendőr. 5. Molnár Bálint esendőr. **Svédstaféta.** 1. Fehér vármegye. 2. Komárom vármegye. 3. Győr

vármegye. Akadályverseny. 1. Zeman János esendőr 2 p. 21 mp. 2. Sándor Ernő prb. esendőr. 3. Szabó Károly esendőr. 4. Szalai Károly prb. esendőr. **Távolugrás.** 1. Záborezky István prb. esendőr 5.05 m. 2. Erdélyi Ferenc prb. esendőr. 3. Pintér István esendőr. 4. Pessei József esendőr.

A football versenyben a Komárom vármegye csapata győzött a Győr vármegye csapata ellen 2:0 arányban. A győztes csapat football-labda díjat kapott és vándordíjként egy bronz szobrot egy aranyéremmel.

A győztesek között arany-, ezüst- és bronzérmek, valamint 60 tiszteletdíj került kiosztásra.

Az összeredményeket (tishti, altishti és legénységi) foglalva: 1. Győr vármegye 125 ponttal, 2. Komárom vármegye 112 ponttal és 3. Fejér vármegye 95 ponttal. (A pontozásnál csak az 1., 2. és 3. helyezettek vettek figyelembe és pedig az 1. helyezettek 5 pontot, a 2. helyezettek 3 pontot és a 3. helyezettek 1 pontot kaptak.)

HIREK

Egy őrsparancsnok hirtelen halála. Urban Ignác budapesti kerületbeli 2. oszt. tiszthelyettes tőköli őrsparancsnok folyó hó 12-én a reggeli órákban egyedül ellenőrző szolgálatba indult, honnan szolgálati előírása szerint aznap délután kellett volna bevonulnia. Miután Urban tiszthelyettes szolgálatából harmadnapra sem vonult be, az őrs legénysége rosszat sejtve keresésére indult. A keresés napokig eredménytelen maradt, míg végre 18-án reggel a tőköli vasútállomás közelében egy bozótban az őrsparancsnokot halva megtalálták. Abból a körülményből, hogy a hullán külsőrelni nyomok egyáltalában nem voltak, továbbá abból, hogy szerelvénye hiánytalanul mellette feküdt, arra következtettek, hogy Urban tiszthelyestest szívservéthűdés ölte meg, amit később a boncolás igazolt is. A derék, kötelességtudó őrsparancsnok tragikus halála úgy a esendőrség körében, mint Tököl község lakossága körében is mély és osztatlan részvételt keltett.

Megtámadott esendőr. Folyó hó 9-én Szentgál községben bucsu alkalmával Czák István székesfehérvári kerületbeli esendőr, ki szolgálaton kívül volt, ismeretlen tettesek megtámadták és lefegyverezték. Czák esendőr kardját a nyomozó járőrök Kiss Imre szentgáli lakosnál megtalálták. A tettesek után a szentgáli őrs erélyes nyomozást indított, egyúttal azonban a székesfehérvári esendőrkerületi parancsnokság is intézkedett, hogy az eset hadbírói vizsgálat tárgyává tétessék.

Az Országos Hadimúzeum Egyesület megalakulása. Az Országos Magyar Hadimúzeum Egyesület, melynek célja a m. kir. Hadtörténelmi Múzeum minden irányban való támogatása, öfensége József kir. háttér fővédnöksége alatt folyó hó 27-én szombatn déltől tartotta alakuló közgyűlését a Magyar Tudományos Akadémia dísztermében. Az egyesület elnöke Lukács György v. b. t. t. ny. kultuszminiszter volt, vezetésében pedig a társadalom minden osztályának kitűnőségei foglalnak helyet. Az egyesület pártolását olvasóink szíves figyelmébe ajánljuk.

Dicséretetek. A m. kir. esendőrség felügyelője: Török József I. pécsi kerületbeli 2. oszt. tiszthelyestest és Szomor István ugyanazon kerületbeli esendőr oktatást megdicsérte, mert 1924. évi április hó 3-án Mohács-on egy 150 főnyi lázadó tömeget, mely egy tagozott bizottságot és egy magánegyént megtámadott, majd a járőr ellen fordult, bátor magaviseletükkel, valamint erélyes szurony- és löfegyverhasználattal megfékeztek, a megtámadottakat válságos helyzetükből kiszabadították és a rend helyreállításával a törvény és a esendőrség tekintélyét megvédelmezték.

A pécsi esendőrkerület parancsnoka: néhai Császár János 2. oszt. tiszthelyestest és Sinyi Lajos esendőri okiratilag, Benkő József, Kovács Imre, Alt József, Agoston Pál, Szeverics János esendőröket és Kiss

József IX. próbaesendőrt pedig nyilvánosan megdicsérte, mert egy, cigányok ellen három vármegye területén lefolytatott nyomozás során kiváló szorgalmat, buzgalmat és szakértelmet tanúsítottak és ennek megfelelően igen szép eredményt értek el, illetve járőrvezetőiket a nyomozás során teljes odaadással és igen szép eredménnyel támogatták.

A folyó ér tavaszán Zemplén vármegye területén pusztított árvízről Zemplén vármegye főispánja a Belügyminiszter úrhoz jelentést terjesztvén elő, ezen jelentésben kiemelte, hogy a veszedelem elhárításában a lakosságon kívül különösen a sárospataki esendőriskolának Csepely Béla főhadnagy vezetése alatt kivonult legénysége és Szilágyi József I. oszt. tiszthelyettes, sárospataki járáspáncsnok helyettes fejtettek ki valóban elismerésre méltó tevékenységet. Belügyminiszter úr erre Zemplén vármegye főispánját felhívta, hogy nevezett főhadnagy úrnak, Szilágyi tiszthelyettesnek, valamint a esendőriskola legénységének elismerését fejezze ki.

Elöléptek: Főtörzsrőrmesterre: Szemes József székesfehérvári, Tamás Antal pécsi, Nánási Partin debreczeni kerületbeli törzsrőrmesterek; őrmesterre: Sarang Lajos székesfehérvári, Lemle Henrik pécsi, Tóth Pál, Pető Péter, Szalkai Imre, Orbán István, Kéri József, Maszlag Imre, Bölöni János, Bodó Antal, Kiss Kálmán szegedi, Györfi Sándor, Bakos Zsigmond, Tassonyi András debreczeni és Hidegh Bertalan miskolci kerületbeli esendőrök.

Házasságot kötöttek: Kovács Béla főhadnagy Szerény Elza úrhölgygel Budapesten; Kiss Jenő százados Eszely Zsuzsana Ilona úrhölgygel Csongrád megyében; Béla Mózes miskolci kerületbeli 2. oszt. tiszthelyettes Sipos Gizellával Kisvárdán; Horváth Márton miskolci kerületbeli főtörzsrőrmester Sánta Margittal Körösladányon; Tábi Ferenc székesfehérvári kerületbeli főtörzsrőrmester Rádi Juliannával Budapesten; Nagy D. István miskolci kerületbeli 2. oszt. tiszthelyettes Leisz Erzsébettel Gyöngyösön; Bunta Mihály pécsi kerületbeli főtörzsrőrmester Maksz Mariával Szodroszon; Somogyi György pécsi kerületbeli főtörzsrőrmester Molnár Matildával Kéthelyen; Somogyi Antal szegedi kerületbeli 2. oszt. tiszthelyettes Molnár Szipán Veronikával Szegeden; Kiss Albert szombathelyi kerületbeli főtörzsrőrmester Holli Ilonával Zalaszentmihályon; Mihály Sándor debreczeni kerületbeli 2. oszt. tiszthelyettes Szabó Rózával Hajdúhadházon; Keserü Lajos debreczeni kerületbeli 3. oszt. tiszthelyettes Jókai Rózával Nyiregyháza.

Elhaltak: Imre József székesfehérvári kerületbeli 2. oszt. tiszthelyettes Erden; Juhász Bálint miskolci kerületbeli esendőr Füzesabonyban; Kozák János miskolci kerületbeli 1. oszt. tiszthelyettes Sátoraljaújhegyen; Tábi Ferenc székesfehérvári kerületbeli főtörzsrőrmester Budapesten; Durkó Gábor szegedi kerületbeli 1. oszt. tiszthelyettes Szarvason; Ruzsics István szegedi kerületbeli főtörzsrőrmester Csanádpalotán.

Kérlemek. A Csendőrségi Lapok szerkesztőségének szüksége volna a Rendőri Lapok című közbiztonsági szaklap 1894—1903. évfolyamaira. A Csendőrségi Lapok megindítása (1905) előtt a Rendőri Lapok volt a m. kir. esendőrség szaklapja és így valószínű, hogy annak évfolyamai egyes régi alosztályoknál megvannak. Kérjük tehát azokat a parancsnokságokat, amelyeknél az említett lap fenti évfolyamai megvannak, és azokat a Csendőrségi Lapok szerkesztősége részére átengedni szívesek volnának, hogy erről a szerkesztőséget értesítsék. — Osváth József debreczeni lakos (Böszörményi-út 21. szám) kéri sógorát, Csipán Ferencet, ki 1916. évben őrmester volt és Osváth Klárát nőül vette, hogy címét vele közölje. — Nyirő László Nagyszakácsin (Somogy megye) állomásozó esendőr kéri azon szegedi kerületbeli bajtársát, ki vele való kölcsönös áthelyezését kérelmezni hajlandó lenne, hogy címét vele közölje. — Szakonyi József Dunapen-

telén állomásozó 3. oszt. tiszthelyettes kéri Berényi Péter volt Rácalmási (Fejér m.) őrsparancsnokot, hogy címét vele közölje. Amennyiben nevezett a testületben már nem szolgálta, úgy kéri azon bajtársakat, kik hollétéről tudnak, hogy ezt vele közöljék. — Benrád Gyula csendőr g. főhadnagy Abaujszántó, keresi meggetleni harczának katonái története" című mű I-IV. kötetét. (Grill kiadás 1896-99.).

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

P. J. Miatán ön a katonaságnál — bár megszakítással — összesen 3 év 3 hó és 1 napot szolgált, kötelezője 1925. évi július hó 31-én jár le.

Családfentartó. A velünk közölt családi körülményeire való tekintettel a Szervezeti Utasítás 37. §. II. 2. pontjára való hivatkozással a m. kir. Belügyminiszter úrtól (VI. c. osztály) szolgálati úton kérheti a csendőrségtől való kivétel elbocsátását, kérvényében azonban jelentse, hogy családi körülményeire való tekintettel a honvédséghez óhajtott belépni. Csak jól gondolja meg, hogy mit csinál.

Vitakozók. Olvassa el lapunk 7. számában „G. M. fő-törzsrőrmester”-nek küldött üzenetünket.

A. S. csendőr, Tiszadorogma. Nősülési engedélyt csak hat évi betöltött csendőrségi szolgálat után kérhet. Az engedélyt nem a Belügyminiszter úr, hanem a kerületi parancsnokság adja meg. Azt hiszi, hogy ha megnősül, születi jobban fogja tudni segíyezni, mint most? Mi alig hisszük.

Gy. csendőr, Császár. Ha kitüntetését igazolni nem tudja, viselnie sem szabad. A koronás ezüst érdemkereszt adományozása Rendeleti Közlönyben is kihirdettetett, nézzon utána a járásparancsnokságnál, talán később, 1919 vagy 1920 évben utólag megjelent.

Gy. P., Mátészalka. Megszakításnak tekintetik, ha azonban igazolja, hogy a megszakítás önhibáján kívül keletkezett, úgy kérheti, hogy előző szolgálati ideje nyugdíjába kegyelemből beszámíttassék, ezt a kérelmet azonban csak nyugállományba helyezése után terjesztheti elő. Jó lenne, ha az önmire vonatkozó beadvány másolatát — ha még meg volna — az illetékes kerületi parancsnokságtól beszerezné és megőrizné.

Kisbugacsi. Ugy tudjuk, hogy az érempótdíjra vonatkozólag a kormány külön fog intézkedni. A jelenleg érvényben álló rendeletek értelmében érempótdíjat kifizetni nem lehet.

M. J., Mágocs. A biztosító társaságok a biztosítási összeget jelenleg csak papirkoronában fizetik ki. Ugy tudjuk, hogy a biztosítási összegek valorizálása tekintetében törvényhozási intézkedés van tervbe véve. Az ön biztosítása különben csak az 1932. évben válik esedékessé, valószínű tehát, hogy az összeget akkor már aranykoronában fogja megkapni.

Érdeklődő 1925. Beszámít. Kötelezője 1925. május 31-én jár le.

F. csendőr. 1. Ha az illető Amerikában elhalt, akkor a követelést az örökösökkel szemben lehet érvényesíteni, azt azonban, hogy az illető a kérdéses összeggel tényleg tartozott, hiteles okmánnal kell igazolni. Ha nagyobb összegről van szó, forduljanak ügyvédhez, de ha kis összegről van szó, a dolgot nem érdemes perre vinni, mert a költségek felémészik a követelést. 2. Kötelezője 1925. június 30-án jár le.

G. L. 3. oszt. t. h. Szászvár. A hadsereg főparancsnokság által annakidején kiadott rendelkezések szerint mindazoknak, akik az ellenség előtti vitéz magatartásukért valamely magasabb parancsnokság (h. o. parancsnokságtól felfelé) által megdícsértettek, a bronz vitézségi érem utólag adományozható

volt. Természetes tehát, hogy a bronz vitézségi érmek csak azok viselhetik, akiknek az kifejezetten és névszerint adományozva lett, maga a dícséret a bronz vitézségi érem viselésére nem jogosít.

B. J. csendőr, Almáskamarás. Miatán a Lakatya Szabályzat 2. §. 10. pont 1. bekezdése a 184.684/VI. c. 1923. számú rendelettel hatályon kívül helyeztetett, elvileg nincsen megtiltva, hogy a csendőrök a lakatnyában kincstári löfegyverek kívül más fegyvert is tarthassanak. Bár határozottan ki mondva nincsen, úgy gondoljuk, hogy ehhez az engedélyt a kerületi parancsnokságtól kell kérni. Adó alá eső fegyverek után a fegyveradó csendőregyének is kötelesek megfizetni, mert a csendőrségnek csak a szolgálati fegyverei adómentesek.

M. P. Nem kellett volna elfogadnia, mert utólag nehéz a dolgot bizonyítani, ha az átvételkor le nem mérte. A cselekmény különben az 1893. évi XXXIV. t. c. 4. §-a, illetve a Kereskedelemügyi Miniszter úr 5902/1907. számú rendelete értelmében kihágást képez, mert szét szákokban csakis oly ólomzárral ellátva szabad forgalomba hozni, melyen a zsákban levő szén mennyisége jól olvashatóan be van préselve ugyanennek a zsák oldalán is fel kell tüntetve lennie.

K. M. csendőr. Azt most még nem lehet tudni.

Százados. Singer és Wolfner kiadásában jelent meg 1923-ban és ugyanott (VI., Andrássy-ut 16.) kapható.

3. oszt. tiszthelyettes. Bármily tanulságos nyomozás leírását szívesen fogadjuk és ha megfelel, közöljük. Az, hogy nem tudja „szépen” leírni, ne okozzon Önnek gondot, a stílust mi majd átfésüljük. A fődolog, hogy az adatok hitelesek legyenek, azért kérjük a helyet, az időt és a szereplő személyek neveit pontosan leírni.

Dunamenti őrs. 1. Persze, hogy érvényben van. 2. Nem tudjuk. 3. Igen. 4. Igen. 5. Valószínűleg csak a jövő évben.

H. L. csendőr, Szalánta. A névmagyarosítás iránti kérelmet szolgálati úton a Belügyminiszter úrhoz kell felterjeszteni és 10.000 kornás bélyeggel kell ellátni. A kérvényhez csatolni kell 1. az eredeti keresztlevelet, illetve születési anyakönyvi kivonatát. 2. nős egyéneknek a házassági anyakönyvi kivonatát. 3. gyermekek születési anyakönyvi kivonatát. 4. a községi illetőségi bizonyítványt, illetve megszálott területéről származók által az állampolgárság végleges elismeréséről szóló bizonyítványt. Választható minden jóhangzású magyar név, kivéve a helységnevekből képzett neveket és a történelmi vonatkozású családneveket. Azon nős egyének, akik a névváltoztatást gyermekeikre is kióhajtják terjeszteni, ezt a kérvényben kifejezetten bejelenteni tartoznak.

B. J. csendőr, Szarvasdés. Próbálja meg a Hajdu vármegyei alispáni hivatalnál Debreczenben, talán ott meglesz.

S. T. Volt hivatasos altisztek a honvédséghez csakis újbóli toborzás útján léphetnek be és csakis mint rendfokozat nélküli honvédek, illetményeiket azonban addigi rendfokozatuk szerint illetékes kiszabásban kapják. Az előlépés a megüresedő rendszerezett helyek számához képest fokozatosan történik. 2. A nősülés a m. kir. honvédségnél is korlátozott van, kimondott várakozási idő azonban megállapítva nincsen. Újonnan belépő egyén a nősülési engedély azonnali elnyerésére nem igen számíthat.

A szerkesztésért és kiadásért felelős:
PINCZÉS ZOLTÁN százados.

Pallas részvénytársaság nyomdája Budapest, V., Honvéd-u. 30.
(Telefon: 5-67, 5-68.)

Felelős vezető: Tiringer Károly műszaki igazgató.